

Doporučení

Mezi základní principy státní politiky vůči nestátním neziskovým organizacím (NNO) patří podpora dobrovolnictví a dárcovství jako projevu občanské participace na věcech veřejných. Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 – 2020 uvádí, že vláda si je vědoma důležitosti soukromého dárcovství a filantropie ve prospěch NNO jako významného faktoru v oblasti soudržnosti a solidarity ve společnosti a bude jej nadále podporovat rozumnými opatřeními.

Vycházejíc vstříc výše uvedeným principům podpory NNO v oblasti dárcovství se Rada vlády pro nestátní neziskové organizace (RVNNO) rozhodla zadat zpracování analýzy současného stavu individuálního dárcovství v NNO, která bude sloužit jako podklad pro tvorbu legislativní podpory individuálního dárcovství.

Na základě analýzy empirických dat získaných výzkumem 272 NNO v ČR jsme dospěli k následujícím závěrům a doporučení pro veřejnou politiku ve vztahu k fenoménu individuálního dárcovství v neziskových organizacích:

Výchozí informací, která plyne ze získaných dat, je zjištění, že podíl individuálního dárcovství v rozpočtech NNO je malý a téměř polovina organizací tento zdroj nevyužívá. Složení zdrojů NNO je sice obecně poměrně hodně diverzifikované, ale není vyvážené. Neziskové organizace dominantně závisejí na zdrojích získaných z veřejných rozpočtů. Příjmy z individuálního dárcovství v jejich rozpočtech zatím hrají spíše doplňkovou roli.

Situace tedy není příliš povzbudivá a intervence veřejné politiky na podporu využívání individuálních darů k veřejně prospěšným cílům je žádoucí. Je tomu tak i proto, že příjmy z dárcovství společně s příjmy z vlastní činnosti slouží jako nezbytný zdroj pro realizaci projektů podporovaných veřejnou správou, které vyžadují kofinancování ze strany NNO. Ukázalo se také, že organizace, které pracují s širším okruhem dárců, čerpají menší podíl prostředků z veřejných rozpočtů, než organizace s menším počtem dárců.

Podpora individuálního dárcovství je jednou z cest, jak závislost NNO na státu oslabit a zvýraznit roli občanů v procesech ovlivňování řešení sociálních problémů a jak posilovat

jejich zapojení do tvorby veřejných politik. Naprostá většina zkoumaných organizací hodnotí význam individuálního dárcovství pro jejich financování pozitivně. Lze tedy vyslovit oprávněnou hypotézu, že v případě vhodnějších (legislativních) podmínek by NNO tento zdroj využívaly více.

Hlavní vzkaz, který přes provedený výzkum NNO k veřejné správě vyslaly je, že si přejí rozvoj individuálního dárcovství, snaží se ho samy rozvíjet, rozšiřovat a zkvalitňovat okruhy svých dárců, ale narážejí na překážky, které nedokáže překonat ani zvýšená míra jejich profesionalizace. Ze získaných dat plyne, že případná legislativní intervence, která by chtěla zvýhodnit co největší počet dárců, by měla cílit na skupinu dárců, jejichž peněžní dary se pohybují do hodnoty 2 000Kč, protože jde o nejpočetnější skupinu dárců NNO (62 % zúčastněných organizací uvedlo, že nejčastější hodnota finančních darů, které dostávají, je rovna maximálně této částce). Zároveň lze říci, že hodnota daru 1000 Kč představuje organizacemi vůbec nejčastěji uváděnou částku jejich „typických“ (modálních) darů. Lze tedy říci, že dárci s hodnotou daru mezi 1000 Kč a 2000 Kč tedy představují jakousi jádrovou skupinu, kterou by měli mít na paměti autoři zamýšlených intervencí.

Nejkvalitnějším je ten dárcovský okruh, v němž převládají pravidelní a dlouhodobí (loajální) dárci. Tímto typem okruhu dárců se ale vyznačuje jen jedna desetina NNO. Bohužel nejméně kvalitním okruhem dárců, kde dominují nepravidelní a krátkodobí dárci, se vyznačují až tři pětiny NNO. Stát by mohl přispět také ke zvyšování kvality okruhu dárců NNO a to tím, že jim vytvoří lepší podmínky pro kultivaci okruhu jejich dárců. Stát by měl vytvořit lepší podmínky pro dárcovské aktivity drobných a středních dárců tak, aby se z nich pravděpodobněji mohli stávat pravidelní a dlouhodobí dárci. Dá se říct, že hlavní úsilí o vytváření legislativní podpory individuálního dárcovství by se mělo zaměřit na podporu jak masového, tak pravidelného a dlouhodobého dárcovství.

Kumulativní roční částka 2000Kč je zároveň typická jak pro krátkodobé, tak pro dlouhodobé dárci takže orientace na skupinu dárců, jejichž dary se pohybují kolem hranice 2000Kč bude mít významný dopad také na stabilitu dárcovských okruhů neziskových organizací.

Čím menší bude částka (mezi 1000 a 2000Kč) na níž bude podpora směřovat, tím více budou podpořeny vysoce profesionalizované NNO (tj. spíše servisní organizace, a organizace pracující s křehkými a znevýhodněnými cílovými skupinami).